

MONITORING RYNKU PRACY

POPYT NA PRACĘ W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

Uwagi ogólne

Od 2007 roku badanie popytu na pracę ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych 1 lub więcej osób. Do próby trafiło 100 tys. jednostek, z których 74,6% złożyło sprawozdanie za II kwartał 2008 roku.

Po uogólnieniu wyniki są reprezentatywne dla 514,6 tys. jednostek, z czego 13,5% jednostek należało do sektora publicznego, a 86,5% do sektora prywatnego. Rozpatrując podmioty od strony wielkości mierzonej liczbą pracujących, w badaniu uczestniczyło 8,2% podmiotów dużych (o liczbie pracujących powyżej 49 osób), 20,4% średnich (o liczbie pracujących 10 do 49 osób) oraz 71,4% małych (o liczbie pracujących do 9 osób). Największy udział w badaniu popytu na pracę miały jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu i napraw – 34,0%, przetwórstwa przemysłowego – 14,6% oraz obsługi nieruchomości i firm – 10,0%.

Podstawowe informacje, jakie można uzyskać z badania popytu na pracę, to popyt zrealizowany i niezrealizowany, czyli pracujący i wolne miejsca pracy według zawodów, rodzajów działalności oraz dane na temat liczby nowo utworzonych miejsc pracy w okresie sprawozdawczym.

Podstawowe wyniki badania

Liczba pracujących w zbadanych jednostkach w końcu czerwca 2008 roku wynosiła 10076,6 tys. osób, przy czym w podmiotach sektora publicznego – 33,3%, sektora prywatnego – 66,7%, w jednostkach dużych – 59,3%, w jednostkach średnich – 22,6% oraz małych 18,1%. Najwięcej pracujących było w jednostkach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, handlu i napraw (głównie w sektorze prywatnym i jednostkach dużych), edukacji (z przewagą sektora publicznego i jednostek średnich) oraz obsłudze nieruchomości i firm (głównie w jednostkach sektora prywatnego i jednostkach dużych).

Tabl. 1. Jednostki objęte badaniem popytu na pracę według rodzaju działalności, sektora własności oraz wielkości w I półroczu 2008 roku

Wyszczególnienie	Liczba jednostek ogółem	Sektor		Jednostki według wielkości		
		publiczny	prywatny	duże	średnie	małe
OGÓŁEM	514591	69644	444947	42201	105115	367275
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	6450	745	5705	629	1672	4149
Przetwórstwo przemysłowe	75139	861	74278	9344	18998	46797
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2075	1476	599	694	835	546
Budownictwo	48723	459	48264	1877	6664	40182
Handel i naprawy	175095	314	174781	9233	23328	142534
Hotele i restauracje	22856	1093	21763	680	3497	18679
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	26533	783	25750	1377	3184	21972
Pośrednictwo finansowe	10165	359	9806	3583	1097	5485
Obsługa nieruchomości i firm	51696	3306	48390	2891	6726	42079
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	6188	6182	6	2595	2676	917
Edukacja	42838	38099	4739	5062	26414	11362
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	21759	8203	13556	2610	6096	13053
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	23930	7682	16248	1431	3695	18804

Na ogólną liczbę 514,6 tys. podmiotów, 49,9 tys., tj. 9,7% dysponowało w końcu II kwartału br. wolnymi miejscami pracy, z tego 10,9% to jednostki sektora publicznego, a 89,1% jednostki sektora prywatnego.

Ogólna liczba wykazanych wolnych miejsc pracy wynosiła 171,9 tys. Wolne miejsca pracy koncentrowały się głównie w sektorze prywatnym (87,1%) i w jednostkach dużych (43,8%).

Tabl. 2. Wolne miejsca pracy według wybranych sekcji, sektorów własności i wielkości jednostek;
Stan na koniec II kwartału 2008 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Jednostki według wielkości		
		publiczny	prywatny	duże	średnie	małe
OGÓLEM	171922	22184	149738	75321	33655	62946
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1662	143	1519	258	335	1069
Przetwórstwo przemysłowe	49031	2180	46851	28943	10795	9293
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	679	500	179	486	166	27
Budownictwo	36550	267	36283	7926	6257	22367
Handel i naprawy	31486	54	31432	9853	7442	14191
Hotele i restauracje	5389	158	5231	1096	1137	3156
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	10676	2719	7957	6129	1266	3281
Pośrednictwo finansowe	2675	232	2443	1878	190	607
Obsługa nieruchomości i firm	14544	1394	13150	7152	2237	5155
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	7722	7722	0	6431	981	310
Edukacja	2382	2011	371	699	1194	489
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	4790	3362	1428	3058	774	958
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	3894	1213	2681	1065	852	1977

Najwięcej wolnych miejsc pracy zanotowano w jednostkach przetwórstwa przemysłowego (28,5%), głównie zaliczanych do działalności związanej z produkcją artykułów spożywczych i napojów, produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń, produkcją odzieży i wyrobów futrzarskich, produkcją wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych. Występowały one najczęściej w jednostkach sektora prywatnego i jednostkach małych. Dość dużą liczbą wolnych miejsc pracy dysponowały jednostki prowadzące działalność w zakresie budownictwa 21,3%, handlu i napraw 18,3%, obsługi nieruchomości i firm – 8,5%,

transportu, gospodarki magazynowej i łączności – 6,2% oraz administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych - 4,5%.

Tabl. 3 Dynamika wolnych miejsc pracy według sekcji

Wyszczególnienie	Liczba wolnych miejsc pracy		II kwartał 2007 =100
	II kwartał 2007	II kwartał 2008	
OGÓLEM	216608	171922	79,4
w tym:			
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2075	1662	80,1
Przetwórstwo przemysłowe	64566	49031	75,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	620	679	109,5
Budownictwo	43989	36550	83,1
Handel i naprawy	44005	31486	71,6
Hotele i restauracje	6515	5389	82,7
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	12379	10676	86,2
Pośrednictwo finansowe	2448	2675	109,3
Obsługa nieruchomości i firm	19803	14544	73,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	7466	7722	103,4
Edukacja	2719	2382	87,6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	4823	4790	99,3
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	4136	3894	94,1

W porównaniu z I półroczem 2007 roku liczba wolnych miejsc pracy spadła o 20,6%, szczególnie w jednostkach prowadzących działalność wiodącą w gospodarce narodowej takich jak: handel i naprawy o 28,4%, obsługa nieruchomości i firm o 26,6%, przetwórstwo przemysłowe o 24,1%. Natomiast wzrost liczby wolnych miejsc pracy wystąpił w jednostkach prowadzących działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę o 9,5%,

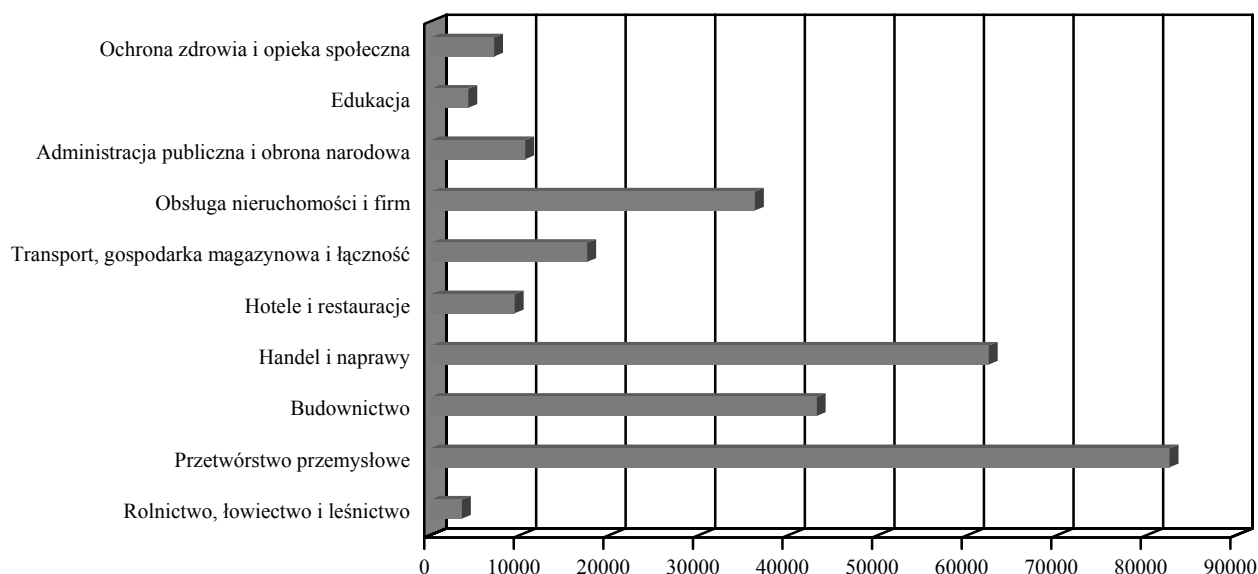
pośrednictwa finansowego o 9,3% oraz administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych o 3,4%.

Z punktu widzenia diagnozy rynku pracy ważne znaczenie ma struktura kwalifikacyjno-zawodowa pracowników poszukiwanych do pracy.

Najwięcej wakujących miejsc pracy przeznaczone było dla pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym (51,7%), a w drugiej kolejności dla pracowników z wykształceniem średnim zawodowym (15,4%) oraz wyższym (14,2%). Jednostki dysponujące wolnymi miejscami pracy najczęściej poszukiwały robotników przemysłowych i rzemieślników (36,9%), specjalistów (12,8%) oraz operatorów maszyn i urządzeń (12,4%).

W I półroczu 2008 roku powstało 294,7 tys. nowych miejsc pracy, z tego 10,0% w sektorze publicznym, a 90,0% w sektorze prywatnym. Miejsca te zostały utworzone w 14,6% zbadanych jednostek. Najwięcej nowych miejsc pracy zostało utworzone w przetwórstwie przemysłowym (28%), głównie w produkcji artykułów spożywczych i napojów, produkcji metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, produkcji mebli; pozostałej działalności produkcyjnej, produkcji wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych, produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz produkcji maszyn i urządzeń. Poza przetwórstwem przemysłowym znaczna liczba nowych miejsc pracy powstała w handlu i naprawach (21,1%), budownictwie (14,6%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (12,3%).

NOWO UTWORZONE MIEJSCA PRACY WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI W I PÓŁROCZU 2008

W I półroczu 2008 roku w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. liczba nowo

utworzonych miejsc pracy zmalała o 24,9%. Analizując proces tworzenia nowych miejsc pracy wg różnych rodzajów działalności obserwujemy znaczący spadek liczby nowo utworzonych miejsc pracy w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności po 34,2%, handlu i naprawach - o 33,2%, przetwórstwie przemysłowym - o 28,0%, obsłudze nieruchomości i firm - o 24,8%. Natomiast wzrost liczby nowo utworzonych miejsc pracy wystąpił w jednostkach prowadzących działalność w zakresie działalności usługowej, komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej - o 6,6%, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę - o 0,5% oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych - o 0,4%.

Tabl. 4 Dynamika nowo utworzonych miejsc pracy według sekcji

Wyszczególnienie	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy		I -II kwartał 2007 =100
	I -II kwartał 2007	I -II kwartał 2008	
OGÓLEM	392516	294735	75,1
w tym:			
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	5270	3469	65,8
Przetwórstwo przemysłowe	114552	82460	72,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1608	1616	100,5
Budownictwo	53190	43080	81,0
Handel i naprawy	93267	62279	66,8
Hotele i restauracje	9365	9361	100,0
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	26518	17444	65,8
Pośrednictwo finansowe	8996	7991	88,8
Obsługa nieruchomości i firm	48112	36173	75,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	10480	10527	100,4
Edukacja	4705	4177	88,8
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	7282	7062	97,0
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	7749	8259	106,6

W końcu II kwartału nie obsadzone było jeszcze 31,8 tys., tj. 10,8% nowo utworzonych miejsc pracy. Największe trudności z obsadzeniem wolnych nowo utworzonych miejsc pracy miały jednostki prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (głównie w produkcji metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń), handlu i napraw oraz budownictwa. Nowo utworzone, wolne miejsca pracy przeznaczone były dla pracowników ze wszystkich tzw. dużych grup zawodowych, a przede wszystkim dla robotników przemysłowych i rzemieślników (górników i robotników budowlanych), specjalistów oraz operatorów maszyn i urządzeń.

Tabl. 5. Nowo utworzone wolne miejsca pracy według zawodów i wielkości jednostek
Stan na koniec II kwartału 2008 r.

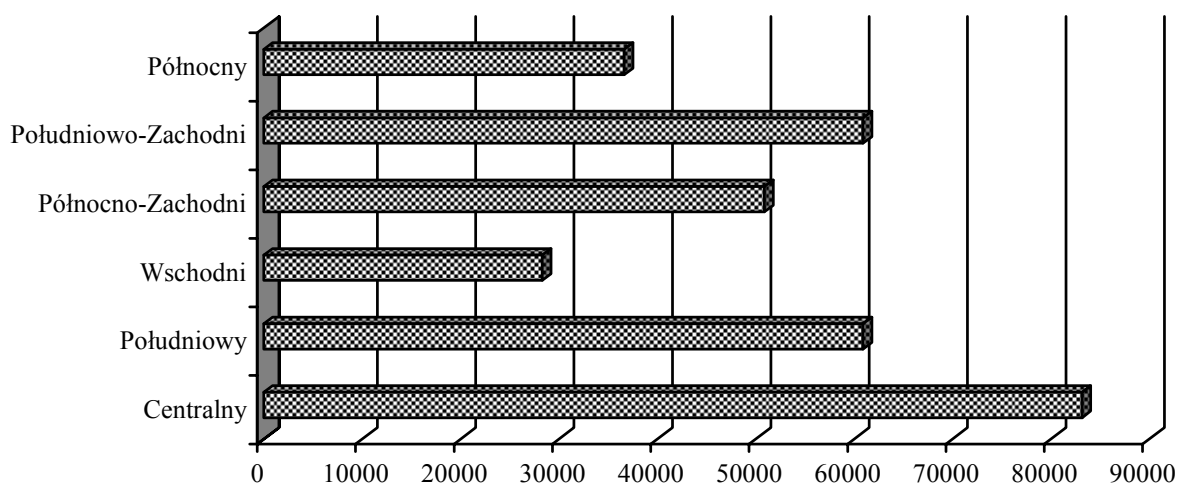
Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w jednostkach		
		dużych	średnich	małych
OGÓŁEM	31848	15783	6118	9947
w tym: SPECJALIŚCI	5662	3877	841	944
w tym: pozostali specjaliści	3343	2439	365	539
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	3208	1466	885	857
w tym: pracownicy pozostałych specjalności	1553	765	459	329
PRACOWNICY BIUROWI	3776	1898	915	963
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	3733	1581	595	1557
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	7784	3207	1684	2893
w tym: górnicy i robotnicy budowlani	2921	684	610	1627
robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	2414	1333	360	721
	3943	2064	674	1205
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ				
w tym: operatorzy i monterzy maszyn	1870	1436	317	117
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	2949	1286	434	1229
w tym: pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	1587	552	320	715

Największe trudności ze znalezieniem właściwych kadr miały jednostki duże i małe

głównie jednostki sektora prywatnego.

Należy zauważyć, że jednostki małe mają bardzo duży udział w zmianach zachodzących na rynku pracy. Jednostki te dysponowały na koniec II kwartału br. znaczącą liczbą wolnych miejsc pracy (36,6%) a jednocześnie utworzyły około 33% ogółu nowych miejsc pracy.

NOWO UTWORZONE MIEJSCA PRACY WEDŁUG REGIONÓW W I PÓLROCZU 2008 ROKU

Najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy w I półroczu 2008 roku zanotowano w województwie mazowieckim – 63,6 tys., a także w województwach: śląskim – 39,2 tys., wielkopolskim – 30,5 tys. oraz dolnośląskim – 27,3 tys., natomiast najmniej miejsc pracy utworzono w województwie opolskim – 7,5 tys. oraz w województwie lubelskim – 7,8 tys.

Generalnie, w okresie I półrocza 2008 roku regionem Polski, w którym utworzono najwięcej nowych miejsc pracy był region centralny (28,2% ogółu), natomiast najmniej – region wschodni (9,6%).

W końcu II kwartału 2008 r. największą liczbą ofert pracy dysponował region centralny (27,2% ogółu wolnych miejsc pracy), a najskromniejszą ofertą – region wschodni (8,6%).

Opracowała:

Teresa Szulc

Starszy specjalista